

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV ARCHITEKTURY

INSTITUTE OF ARCHITECTURE

**ŘEŠENÍ BROWNFIELDS V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY -
TEPNA NÁCHOD**

THE BROWNFIELDS SOLUTIONS WITHIN THE CZECH REPUBLIC - TEPNA NACHOD

DIPLOMOVÁ PRÁCE

DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Martina Pitáková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. TOMÁŠ PAVLOVSKÝ, Ph.D.

BRNO 2019

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA STAVEBNÍ

FACULTY OF CIVIL ENGINEERING

ÚSTAV ARCHITEKTURY

INSTITUTE OF ARCHITECTURE

**ŘEŠENÍ BROWNFIELDS V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY -
TEPNA NÁCHOD**

THE BROWNFIELDS SOLUTIONS WITHIN THE CZECH REPUBLIC - TEPNA NACHOD

DIPLOMOVÁ PRÁCE

DIPLOMA THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Martina Pitáková

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. arch. TOMÁŠ PAVLOVSKÝ, Ph.D.

BRNO 2019

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

FAKULTA STAVEBNÍ

Studijní program	N3504 Architektura a rozvoj sídel
Typ studijního programu	Navazující magisterský studijní program s prezenční formou studia
Studijní obor	3501T014 Architektura a rozvoj sídel
Pracoviště	Ústav architektury

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student	Bc. Martina Pitáková
Název	Řešení brownfields v rámci České republiky - Tepna Náchod
Vedoucí práce	Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.
Datum zadání	30. 11. 2018
Datum odevzdání	17. 5. 2019

V Brně dne 30. 11. 2018

doc. Ing. arch. Antonín Odvárka, Ph.D.
Vedoucí ústavu

prof. Ing. Miroslav Bajer, CSc.
Děkan Fakulty stavební VUT

PODKLADY A LITERATURA

Územní plán řešeného města

Situace místa stavby – polohopis a výškopis

Hon, Milan: Vývoj koncepce kompaktního bydlení. [s.l.] : Nakladatelství ČVUT, 2007. 26 s. ISBN 978-80-01-03742

Holl, Steven. Parallaxa.

Zadražilová, Miroslava: Intenzivní městské struktury, pojednání k disertační práci, 2010

Neufert Ernst: „Navrhování staveb“, Consultinvest Praha 2000

Schmeidler Karel: Sociologie v architektonické a urbanistické tvorbě, MU Brno, ISBN 80-238-6582-X

Související vyhlášky, technické normy a hygienické předpisy

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ

Ílem diplomové je revitalizace vybraného brownfieldu v ČR. Navrhnout zde nové využití prostoru (novou městskou čtvrť) v rámci města. Navrhnout nové veřejné prostory - nábřeží, náměstí, zákoutí. Začlenit brownfield do struktury města. Výsledkem práce bude i návrh přilehlého okolí - návrh obytné ulice, čtvrti.

Diplomová práce bude obsahovat:

- Dokladovou část
- Urbanisticko - architektonickou studii
- Model

Výkresová část bude zpracována s využitím CAD, textová část a případné tabulkové přílohy budou zpracovány v textovém a tabulkovém editoru PC. Ve stanoveném termínu bude výsledný elaborát odevzdán vedoucímu diplomové práce v úpravě a kompletaci podle jednotných pokynů Ústavu architektury FAST VUT v Brně. Při zpracování diplomového projektu je nezbytné řídit se směrnicí děkana č. 12/2009 vč. příloh č.1,2,3: Úprava odevzdání a zveřejňování vysokoškolských kvalifikačních prací (VŠKP) na FAST VUT.

Předepsané přílohy:

Seznam složek:

A.DOKLADOVÁ ČÁST

B.URBANISTICKÁ STUDIE:

- textová část A4 v předepsané podobě
- urbanistická studie v úměrném měřítku
- urbanistický detail v úměrném měřítku
- úplný projekt ve formátu A3, B1
- presentační plakát 700/1000mm na výšku

C.MODEL v úměrném měřítku

CD s dokumentací celého projektu

STRUKTURA DIPLOMOVÉ PRÁCE

VŠKP vypracujte a rozčleňte podle dále uvedené struktury:

1. Textová část VŠKP zpracovaná podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (povinná součást VŠKP).
2. Přílohy textové části VŠKP zpracované podle Směrnice rektora "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací" a Směrnice děkana "Úprava, odevzdávání, zveřejňování a uchovávání vysokoškolských kvalifikačních prací na FAST VUT" (nepovinná součást VŠKP v případě, že přílohy nejsou součástí textové části VŠKP, ale textovou část doplňují).

Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.

Vedoucí diplomové práce

ABSTRACT

The thesis deals with urban study for the central part of the town of Náchod, located in the proximity of the town's historic core. The relief of the landscape lends distinctiveness to the whole area. This fact was taken into consideration when elaborating the urban concept which orientates the design towards the centre and the castle.

The design is formed by three pillars – functions: square – culture, park – relax and housing.

As regards the territory in question, Náchod has a great potential. My attempt was to understand it and create an area in the town centre which would have significant unified city-forming character, and which would enhance the core – the centre of the town.

KEYWORDS

park in a town, culture square, circle, economics, ecology, genius loci, castle, Náchod, historic core, urbanism, culture, housing, water feature – reminiscence – removal of pipes, social aspect, meeting point

ABSTRAKT

Diplomová práce řeší urbanistickou studii pro centrální část města Náchoda v blízkosti historického jádra města. Celému území dává nezaměnitelný charakter reliéf krajiny. Tomu je do značné míry podřízena i celá urbanistická koncepce, která orientuje návrh k centru a k zámku.

Návrh je tvořen třemi pilíři – funkcemi: náměstí – kultura, park – relaxace a bydlení.

Náchod má v řešeném území velký potenciál. Mou snahou bylo ho pochopit a vytvořit území v centru, které bude mít výrazný městotvorný charakter a posílí jádro – centrum města.

KLÍČOVÁ SLOVA

park ve městě, kulturní náměstíčko, kruh, ekonomie, ekologie, genius loci, zámek, Náchod, historické centrum, urbanismus, kultura, bydlení, vodní prvek – reminiscence – odtrubnění, sociální aspekt, místo setkávání

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

Bc. Martina Pitáková *Řešení brownfields v rámci České republiky - Tepna Náchod*. Brno, 2019. 30s., 11 s. příl. Diplomová práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta stavební, Ústav architektury. Vedoucí práce Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D.

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu diplomové práce Ing. arch. Tomáši Pavlovskému, Ph.D. za vedení, cenné rady, podporu a trpělivost.

Také bych touto formou ráda poděkovala rodině, přátelům a spolužákům, kteří mi byli velkou oporou při celém studiu.

V Brně dne 17. 5. 2019

Bc. Martina Pitáková
autor práce

PROHLÁŠENÍ O SHODĚ LISTINNÉ A ELEKTRONICKÉ FORMY ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že elektronická forma odevzdané diplomové práce s názvem *Řešení brownfields v rámci České republiky - Tepna Náchod* je shodná s odevzdanou listinnou formou.

V Brně dne 17. 5. 2019

Bc. Martina Pitáková
autor práce

PROHLÁŠENÍ O PŮVODNOSTI ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem *Řešení brownfields v rámci České republiky - Tepna Náchod* zpracoval(a) samostatně a že jsem uvedl(a) všechny použité informační zdroje.

V Brně dne 17. 5. 2019

Bc. Martina Pitáková
autor práce

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Fakulta stavební

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

OBSAH

- a) titulní list
- b) zadání VŠKP
- c) abstrakt v českém a angl. jazyce, klíčová slova v českém a angl. jazyce
- d) bibliografická citace VŠKP podle ČSN ISO 690
- e) prohlášení autora o původnosti práce
- f) poděkování
- g) obsah
- h) úvod
- i) průvodní zpráva
- j) závěr
- k) seznam použitých zdrojů
- l) seznam použitých zkratk a symbolů
- m) seznam příloh
- n) přílohy
- o) popisný soubor závěrečné práce
- p) prohlášení o shodě listinné a elektronické formy VŠKP

ÚVOD

Diplomová práce řeší urbanistickou vizi pro centrální část města Náchoda v blízkosti historického centra města. Navržená urbanistická struktura má za cíl zcelit roztříštěné plochy svým proměnlivým charakterem – skladbou funkcí. Celému území dává nezaměnitelný charakter reliéf krajiny. Tomu je do značné míry podřízena i celá urbanistická koncepce, která orientuje návrh k centru a k zámku. Zámek na kopci a přístup k němu je již předmětem revitalizace a následných úvah města. Uvažuje o vybudování lanovky a zpřístupnění zámku. Karlovo náměstí před obchodním domem Prior je sice opraveno, ale jsou zde plochy vhodné pro zahušťování zástavby – dostavba proluk nebo vybudování nároží. Tento fakt platí nejen pro Karlovo náměstí, ale pro značnou část dotčeného území.

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

ŘEŠENÍ BROWNFIELDS V RÁMCI ČESKÉ REPUBLIKY - TEPNA NÁCHOD

DIPLOMOVÁ PRÁCE KVĚTEN 2019

AUTOR: BC. MARTINA PITÁKOVÁ
VEDOUcí PRÁCE: ING.ARCH. TOMÁŠ PAVLOVSKÝ, PH.D. VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
FAKULTA STAVEBNÍ
ÚSTAV ARCHITEKTURY

1. OBSAH PRŮVODNÍ ZPRÁVY

- 1.** Obsah
- 2.** Identifikační údaje
- 3.** Historický kontext a charakteristiky řešeného území
- 4.** Analýzy řešeného území
- 5.** Problémy a potenciály
- 6.** Koncept a urbanistické řešení

2. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název práce:	ŘEŠENÍ BROWNFIELDS V RÁMCI ČR - Tepna Náchod
Typ práce:	Diplomová práce
Dokončení práce:	Květen 2019
Typ dokumentace:	Urbanistická studie
Vedoucí práce:	Ing. arch. Tomáš Pavlovský, Ph.D
Autor práce:	Bc. Martina Pitáková
Kraj:	Královohradecký
Město:	Náchod
Městská část:	Náchod
Celková plocha řešeného území:	104 150 m ²
Původní zastavěná plocha území:	25 767 m ²
Zastavěná plocha nové zástavby	14 840 m ²
Plocha odstraňovaných budov:	7 784 m ²

3. HISTORICKÝ KONTEXT A CHARAKTERISTIKY ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

VYMEZENÍ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Řešené území, o rozloze 10,42 ha, je definováno na východní straně silnicí typu A (ul. Plhovská), která má být v budoucnu nahrazena již schváleným severním obchvatem, z jižní strany ul. Kamenice, která je i pěší zónou a navazuje přímo na historické centrum, ze západu je definovaná svahem, na kterém stojí městský zámek a ze severní strany ul. Za Továrnou, která navazuje na obytnou zónu sídliště Plhov.

HISTORICKÝ PŘEHLED

Kolem poloviny 13. století založil Hron z rodu Načeraticů hrad sloužící k ochraně území, kterým procházela stará obchodní zemská cesta spojující Prahu s Kladskem/Polskem a pod ním pravděpodobně i město. Hrad se nacházel na strategicky důležitém místě, kde se zemská stezka zužovala do průsmyku nazvaného Branka. Jméno Náchod je poprvé zdokumentováno v písemných pramenech v roce 1254 a vzniklo jako označení místa, kterým se chodí nebo prochází.

Předchůdcem města byla trhová ves na místě dnešního Starého Města, jejíž význam dokumentuje hřbitovní kostel sv. Jana Křtitele ze 13. století. Od začátku 14. století bylo město Náchod chráněno hradbami, na něž navazovaly dvě další linie hradeb táhnoucí se nahoru k hradu. Okolo této doby začala též vznikat i dvě nejvýznamnější předměstí - Horské a Krajské před oběma branami. Během staletí se majitelé hradu střídali - mezi nimi král Jan Lucemburský a sirotčí hejtman Jan Kolda ze Žampachu.

K významným změnám docházelo i ve vzhledu hradu. Z původního opevnění v nejvyšším místě ostrohu se zvětšil do velkého fortifikačního celku. Roku 1544 Náchod získal mocný a bohatý rod Smiřických ze Smiřic, jehož nárokům středověké sídlo nevyhovovalo - mezi lety 1566 a 1614 byl hrad přestavěn na pohodlný renesanční zámek a nastala doba největšího kulturního i hmotného rozmachu města. Náchod byl nadán výsadami, které je téměř rovnaly postavení měst královských.

Třicetiletá válka ovšem přerušila rozvoj města. Statky Smiřických z důvodu oddanosti rodu králi Fridrichu Falckému propadly císařskému fisku a byly roku 1623 prodány Trčkům z Lípy. Po zavraždění Adama Erdmana Trčky spolu s jeho švagrem Albrechtem z Valdštejna v Chebu roku 1634 byly majetky opět zabaveny a získal je od císaře darem generál Ottavio I. Piccolomini, vévoda z Amalfi. Tímto se dostal Náchod do majetku italského rodu, za jehož vlády trpěl válečnými událostmi a násilnou rekatolizací. Došlo ale i k velké barokní přestavbě zámku v letech 1650-1659. Ve městě byly také prováděny stavební práce a roku 1638 byla vydlážděna první ulice - do dnes zvaná Kamenice. Po požáru města roku 1663 byla postavena barokní stará radnice a byl též přestavěn kostel sv. Vavřince na náměstí. Měšťané získali v této době četná privilegia.

19. století přineslo změny do života malého poddanského městečka. Vznikla městská samospráva, nastoupil průmysl a železnice, rozvíjelo se školství, prudce vzrostl počet obyvatel. Stavební rozmach pokračoval až do 20. století a určil dnešní podobu středu města - např. pseudorenesanční nová radnice a secesní městské divadlo. Měšťanská společnost se v procesu národního uvědomění utvářela již v první polovině 19. století, v hospodářském hledisku však Náchod zůstal dlouho za sousedními městy.

Vedle řemesel, soustředěných nejprve v cechovních a později společenstevních organizacích, byl ve městě i celém okolí rozhodujícím činitelem textilní průmysl, jehož výroba byla organizována faktorskými firmami. Ty však nemohly zajistit dostatečně rychlý rozvoj a až v roce 1882 byly postaveny první dvě malé mechanické tkalcovny, které odstartovaly rychlý růst textilního průmyslu ve městě.

Počátkem 20. století byl Náchod jedním z největších bavlnářských center Rakousko-Uherska (město zváno "Manchester východu"). V této době hrál významnou roli v životě města průmyslový proletariát, jehož dělnické spolky doplňovaly četné spolky občanské.

Tepna byla založena v roce 1882 Isaacem Mautnerem, který postavil v Plhově (část Náchoda) tkalcovnu. Tkalcovně se dařilo,

v roce 1907 přistavěl přádelnu a postupně firmu rozšiřoval o další provozy. Počet zaměstnanců postupně stoupl na 500. Po roce 1918 se továrna dále rozšiřovala a v jejím okolí byly vystavěny i nové bytové domy pro zaměstnance. K dalšímu růstu došlo během druhé světové války díky vysoké poptávce po textilu. Kvůli nutnosti dovážení velkého množství materiálu a uhlí byla zřízena železniční vlečka.

Potomci původního majitele továrny se museli přestěhovat do Velké Británie a továrnu získala tehdejší Živnobanka, která ji spravovala po dobu války. V roce 1946 byla továrna znárodněna a v roce 1949 došlo k reorganizaci dosavadních podniků, takže byly sdruženy všechny textilky v rozsáhlé severo-východočeské textilní oblasti. Národní podnik Tepna vznikl sdružením několik dalších textilek. Vyráběly se zde bavlněné a směsové tkaniny, košiloviny a domácí textil. Počet zaměstnanců soustavně klesal z 10.000 na 6.500 a doplňoval se nábořem žen z Moravy a Slovenska.

Po roce 1989 se výrazně zvýšil dovoz textilních výrobků do České republiky, což mělo negativní vliv na domácí produkci a společnost Tepna Náchod postupně snižovala výrobu, až v roce 2006 zkrachovala. Do léta 2013 obývali jednu část areálu továrny bezdomovci, kteří byli vystěhováni. V roce 2013 začala demolice objektu a město oznámilo záměr vystavět na místě areálu továrny velké obchodní centrum. Záměr byl v roce 2018 přehodnocen a nahrazen plánem postavit zde novou obytnou čtvrť.

4. ANALÝZY ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

ANALÝZA DOPRAVY A ŠIRŠÍCH VZTAHŮ

Hlavním řešeným dopravním tématem je v edení tranzitní dopravy centrem města. Náchodem denně projede přes 32 000 automobilů, COŽ způsobuje značné dopravní přetížení města a vysokou hlukovou a emisní zátěž, zejména ve směru na hraniční přechod Běloves. Vnitřní Dopravní systém města, z hlediska kapacity, stavu a struktury silnic nižší třídy a místních komunikací, JE nevyhovující. není dostatek parkovacích míst, a to zejména v blízkosti turisticky atraktivních cílů a v centru města. Náchod postrádá garážový dům a záchytné parkoviště, který by vyřešily problém statického stání. Na dobu 3 let vzniklo 180 parkovacích míst v areálu bývalé Tepny (Tepenská ulice). Není zajištěna dopravní obslužnost průmyslové zóny Vysokov a chybí zastávky veřejné dopravy. Jedno z řešení tranzitní dopravy je vybudování obchvatu Náchoda a odklonění dopravy - návrh přeložky mezinárodního tahu E27 - a to silnice I/33 v úseku Vysokov - Dolní Radechová - státní hranice ČR/Polská republika (umožňuje i případné napojení na plánovaný obchvat města Kudowa-Zdrój (jedná se o variantu severního obchvatu).

Využití výhodné dopravní polohy na mezinárodní trase E 67 a přítomnost hraničního přechodu Náchod-

Běloves z hlediska ekonomického rozvoje území i z pohledu cestovního ruchu Vyřešení tranzitní dopravy se zlepšší vnitřního dopravního systému města.

OBCHVAT MĚSTA

V řešení - dvě varianty - severní a jižní obchvat. v procesu přípr vyje severní varianta., kdy Navržená přeložka silnice I/33 odlehčí tranzitní dopravě ve městě.

Stavba začíná na stávající silnici I/33 pětiramennou okružní křižovatkou na katastru obce Vysokov (okružní křižovatka o vnějším průměru 70 metrů bude mít střed asi 150 metrů od stávající křižovatky do Vysokova směrem k Náchodu).

ANALÝZA GEOMORFOLOGIE A TOPOGRAFIE

Z hlediska geomorfologického členění náleží zájmové území k podcelku Náchodská vrchovina tvořící severní část celku Podorlická pahorkatina (Krkonoško-jesenická soustava). Oblast Náchodské vrchoviny v širším okolí zájmového území lze charakterizovat jako členitou pahorkatinu se silně rozčleněným erozně denudačním reliéfem s výraznými tvary a hluboce zaříznutým údolím Metuje a jejich přítoků.

Terén v oblasti pozemku je celkově rovný a mírně se svažuje v generelním směru k údolí Metuje, tj. k jihu. Nadmořská výška v oblasti zájmového území se pohybuje okolo 350. m n.m. Po stránce klimatické patří zájmové území do mírně teplé klimatické oblasti, okrsek mírně teplý, mírně vlhký, pahorkatinový. Průměrné roční teploty se pohybují okolo 7°C, průměrné roční úhrny srážek ve srážkoměrné stanici Náchod (412. m n.m.) za období 1931-1960 dosahují 739 mm.

V oblasti nebyly dosud identifikovány žádné zdroje znečištění prokazatelně způsobující kontaminaci horninového prostředí a podzemní vody. Za potenciální zdroje znečištění lze považovat především ty objekty a části bývalého areálu, kde v minulosti odcházel

k nakládání s chemickými látkami. Za další potenciální zdroj znečištění lze považovat vnitropodnikovou kanalizaci, příp. jiné podzemní stavby (např. jímky, apod.)

Průzkumnými pracemi byly ověřeny a upřesněny dosavadní poznatky o geologických a hydrogeologických poměrech kvartérního pokryvu v zájmovém území. Provedenými vrty byly ve svrchní části kvartérního pokryvu zastiženy antropogenní navážky. V jejich podloží do hloubky cca 5,9-7,0 m byl zastižen kvartérní povrch přirozeného původu tvořený fluvialními sedimenty vodního toku Radechovka. V podloží kvartérního pokryvu byly zastiženy rozvětralé sedimenty trutnovského souvrství.

Antropogenní navážky byly zastiženy všemi provedenými vrty. Jejich ověřená mocnost se pohybuje v rozmezí 0,9 m (vrt HV-1) až 1,4 m (vrt HV-3). Navážky jsou tvořeny většinou hlínami, popř. štěrkem s příměsí kamenů a převážně inertního stavebního odpadu (úlomky cihel, betonu, apod.). Lokálně (vrty HV-2 a HV-5) obsahují navážky i podíl škváry. Ve vrtu HV-5 tvoří povrchovou vrstvu navážek do hloubky cca 0,4 m drcené kamenivo.

Kvartérní povrch přirozeného charakteru v podloží navážek je ve svrchní do hloubky 1,6 - 2,7 m pod terénem tvořen jílovitými až písčitými hlínami. Tyto hlíny přecházejí směrem do podloží v převážně silně

jílovité písky, jejichž báze byla zastižena v hloubce 3,8 až 4,5 m pod terénem. Spodní část kvartérního pokryvu do hloubky cca 5,9 - 7,0 m pod terénem tvoří většinou šedě zbarvené písčité štěrky až štěrkopísky s valouny o velikosti do cca 5-7 cm, často se značným podílem hlinité až jílovité příměsi.

Trutnovské souvrství v podloží kvartérního pokryvu je tvořeno převážně červenohnědými slepenci, které jsou v povrchové vrstvě o mocnosti cca 1 m (tj. do hloubky cca 6,5 - 8,0 m pod terénem) rozvětralé a mají charakter jen slabě zpevněných štěrků a štěrkopísků.

Provedenými průzkumnými pracemi byla v zájmovém území ověřena přítomnost mělké zvodně vázané především na kvartérní fluviální štěrky a štěrkopísky vystupující ve spodní části kvartérního pokryvu a na povrchovou vrstvu rozvětraných slepenců trutnovského souvrství v bezprostředním podloží kvartérního pokryvu. Zvodnění částečně zasahuje i do spodní části polohy písků tvořících nadloží fluviálních štěrků. Uvedené horniny plní funkci kolektoru s průlinovou propustností. Hladina podzemní vody v tomto kolektoru je volná a v neovlivněném stavu se nachází v hloubce 2,7 - 3,3 m po terénem (tj. v nadmořské výšce cca 339, 8 - 340, 3 m).

K dotaci svrchní mělké zvodně dochází v přirozeném stavu přítokem podzemních vod

ze zvětralého pláště a z kolektoru v připovrchové zóně rozpukání sedimentů trutnovského souvrství, které jsou do údolí Radechovky představující místní erozní bázi odvodňovány a částečně i infiltraci srážkových vod přes nesaturovanou zónu. V oblasti zájmového území nelze vyloučit ani částečnou dotaci prostřednictvím podzemních sítí (úniky z kanalizace, apod.). Hliny a silně jílovité písky v podloží navážek mohou vzhledem k jejich nízké propustnosti lokálně plnit funkci poloizolátu a výrazně zpomalit vertikální pohyb infiltrovaných srážkových vod.

Terénním měřením nebyl v podzemní vodě žádného z provětraných vrtů zjištěn zvýšený obsah volného CO₂ v měřitelných koncentracích. Podzemní voda vykazuje zvýšenou mineralizaci i zvýšené pH. Lze důvodně předpokládat, že zvýšená mineralizace podzemní vody není přirozeného původu.

zájmové území NENÍ součástí CHOPAV ani součástí ochranných pásem vodních zdrojů.

nachází ve výběžku ochranného pásma 2. stupně přírodních léčivých zdrojů stanovených dle zákona č. 164/2001 Sb., chráněné přírodní léčivé zdroje (minerální vody) byly prohlášeny vyhláškami Ministerstva zdravotnictví č. 287/1996 a 290/1998 Sb. Východní hranice tohoto ochranného pásma probíhá podél východního okraje zájmového území v ulici Plhovská. Vývěrové centrum minerálních vod se nachází v oblasti místní části Běloves ve vzdálenosti 1,5 km východním směrem od zájmového území.

ANALÝZA VYBAVENOSTI A VÝZNAMNÉ OBJEKTY

V centru města chybí pro mladé rodiny s dětmi] a pro aktivní seniory. Náchod má přes 50 spolků avšak žádný spolkový dům. Náchod postrádá multifunkční halu, která by zajišťovala kromě sportovních aktivit zároveň i místo pro pořádání větších událostí, plesů a podobně. v Nevyhovujících prostorách se nachází hasičský záchranný sbor.

NÁCHODSKÝ ZÁMEK

Na strategicky významném místě- hřebeni Orlických hor si dal Hron z rodu Načeraticů okolo roku 1250 zbudovat hrad, který měl chránit zemskou stezku z Prahy do Polska. Hrad s ostrožnou (bergfrítem) byl jeho synovi Ješkovi roku 1316 za vzpouru proti králi Janovi Lucemburskému zabaven a předán Berkům z Dubé a Lipého, koncem 14. století patřil Jetřichovi z Janovic, po jeho smrti roku 1412 král Václav IV. udělil hrad Jindřichu Leflovi z Lažan, který byl roku 1414 jmenován hejtmanem ve Vratislavi a náchodské panství postoupil Bočkovi z Kunštátu a Poděbrad. Hrad byl v průběhu času rozsáhle opevněn a několikrát přestavován.

DIVADLO DR. JOSEFA ČÍŽKA

Průčelí Městského divadla hotelu U beránka bylo pojato velmi diskrétně, aby nenarušovalo sousední budovu barokního děkanství, budovu staré radnice a aby odpovídalo i ostatní městské zástavbě. Část budovy situovaná do náměstí byla určena hotelovému a restauračnímu provozu. Ozdobným portálem se dvěma dívčími akty a znakem města Náchoda se vchází do hlavního vestibulu. Vpravo je situován vchod do restaurace, nalevo do kavárny a z levé strany je řešen i přístup do Lidové restaurace. Velký sál má plochu téměř 300 m² a je ve výšce asi 12 metrů zaklenut štukovým kazetovým stropem s krásnými stylovými lustry. Portály vchodu jsou provedeny z umělého mramoru, dubové dveře jsou zasklené fazetovým sklem.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA

Knihovna sídlí od roku 1954 v domě ve stylu art deco na ulici Kamenice čp. 105. V přízemí a mezipatře se nachází půjčovna pro dospělé čtenáře, první patro patří dětem a ve druhém patře je studovna/čítárna a oddělení regionální literatury. Knihovna půjčuje knihy, noviny, časopisy, hudebniny i audioknihy, tematické kufříky, čtečku elektronických knih a deskové hry.

KOSTEL SVATÉHO VAVŘINCE

Kostel svatého Vavřince v Náchodě je farní kostel náchodské farnosti. Stojí uprostřed centrálního náchodského Masarykova náměstí a je chráněn jako kulturní památka České republiky. Kostel je jedním z mála v Čechách, kolem kterého nikdy nevznikl hřbitov, ten byl a je u původního kostela sv. Jana Křtitele na Starém Městě. Kostel byl pravděpodobně vystavěn kolem roku 1310 a vyhořel roku 1441 při dobývání města Slezany. Roku 1570 se po požáru zřítíl dřevěný strop lodi a kruchta. V letech 1570-1578 byla italským stavitelem Baltazarem chrámová loď zaklenuta, na kamenných sloupech postaven kůr a dlouhá oratoř se schodištěm z náměstí.

NOVÁ RADNICE

Byla postavena počátkem 20. století a patří k významným památkám v novorenesančním slohu, fasáda je zdobena malbami podle návrhů M. Alše, částečně zůstaly dochovány i bohatě zdobené interiéry (obřadní síň). Mezi kulturní památky byla radnice zapsána v roce 1958, dnes je sídlem Městského úřadu v Náchodě.

Jako nárožní objekt s vysokou věží je dominantním prvkem jihovýchodní části Masarykova náměstí. Kratšímu průčelí směřujícímu do náměstí vévodí architektonické prvky, delší fronta v

Poštovní ulici je bohatá především na figurální a ornamentální výzdobu. Průčelní křídlo na náměstí kromě věže zdobí vysoký volutový štít s malbou krále Jiřího z Poděbrad, do náměstí směřuje i nárožní věž s třímetrovou sochou rytíře Hrona, zakladatele Náchoda.

KOSTEL HUSŮV SBOR

Tato kulturní památka je situována v ose sever-jih. Jedná se o funkcionalistický komplex dvou hlavních staveb - fary a kostela, které se nacházejí v přesně rozvržené zahradě se hřbitovem. Dominantní postavení zaujímá kostel s pravoúhlou obdélnou lodí, k níž přiléhá zvonice a lodžie s kolumbáriem. Za kostelem je v severozápadním koutě zahrady postavena fara. Samostatně mimo zahradu stojí v ose celého areálu sloup se sochou Jana Husa zhotovenou Janem Vítkem, která dominuje dosud plně nerealizované vizi parku.

ANALÝZA VYBAVEVÝŠKOVÉ ZÁSTAVBY

Z analýzy je patrné, že nejvyššími body v centru nebo v jeho blízkosti jsou především Náchodský zámek, Nová radnice, Kostel sv. Vavřince a Divadlo J. Čížka. Bohužel se zde nacházejí i stavby, které výškovou hladinu dominant narušují a jsou to především bytové objekty, které zde vyrostly v průběhu 70. až 90. let. V řešeném území se taktéž nachází podobný objekt, který nejenom nerespektuje dominanty města, ale vůbec nereaguje na okolní zástavu a tím pádem ani neposkytuje dostatečný komfort a prostor jeho obyvatelům. Proto je součástí návrhu i myšlenka tento objekt zbořit.

ANALÝZA ZELENĚ

Zeleň ve městě měla odjakživa svoje opodstatnění. Kromě dotváření krajinného rázu je nositelem důležitých funkcí (zachytávání smogu, hlavně v blízkosti průmyslových zón, částečná absorpce hluku, stínění v letních měsících, estetická funkce a vyrovnávání teplotních rozdílů - tzv. městské tepelné ostrovy).

Řešené území je ze severozápadní strany lemované svahem, na kterém vrcholu se nachází Náchodský zámek - nejvýraznější dominanta Náchoda a zároveň i kulturní památka. Jedna z pěších tras na zámek vede přímo z Karlova náměstí přes "zelený" zalesněný svah. Podél svahu vede frekventovaná pěší cesta, kterou obyvatelé Náchoda využívají nejen kvůli dobré pěší dostupnosti do školy a k obytné zástavbě za Plhovským náměstím, ale i k odpolední procházce podél lesa. Les je volně přístupný přímo z centra města, což naznačuje určitý potenciál využití k rekreaci a odpočinku. Současný stav je takový, že toto jinak atraktivní propojení centra města s obytnou zónou, lemuje pás nevzhledných řadových garáží, což vybízí auta k projíždění.

ANALÝZA HLUKU

Z hlukové mapy města Náchoda je zřejmé, že největším zdrojem hluku v řešeném území je doprava, a to především silniční. Největší podíl na hlukovém zatížení má ulice Plhovská a to až 75dB. Tento hluk je způsobený nejen osobní dopravou, ale i dopravou nákladní a MHD, která má zde velkou četnost průjezdu územím. V budoucnu by se ale měla tato silnice nahradit obchvatem a tak všechnu tranzitní dopravu odklonit od centra města, proto v budoucnu bude tato lokalita klidnější i pro rodinné bydlení a rekreaci.

ANALÝZA LIMITŮ A VYUŽITÍ ÚZEMÍ

Do řešeného území zasahuje památková zóna typu C a B. Součástí PZ typu C je kromě pár objektů dotvářejících charakter PZ, památkově chráněný objekt - Městská knihovna, která je přístupná z ulice Kamenice a do vnitřní části řešeného území se otevírá její zadní část - dvorek knihovny.

Území určující charakter zóny (A): V této zóně je třeba vhodně využívat a postupně regenerovat kulturní památky a jejich soubory, přiměřenými úpravami zhodnocovat všechny městské prostory, zachovat a modernizovat objekty dotvářející charakter památkové zóny, které mají architektonickou hodnotu a stavebně - technickou kvalitu, novostavby v měřítku urbanistické struktury připustit jen v rozsahu jednotlivých proluk, uchovat přiměřeně i vnější vzhled nechráněných objektů, řádně udržovat veřejné prostory, plochy a objekty včetně zeleně);

Území dotvářející charakter zóny (B): V území je potřeba zajistit postupně obnovu jednotlivých kulturních památek, zachovat pozitivní prvky prostorové a hmotové kompozice, provádět údržbu a modernizaci architektonicky a stavebně kvalitních objektů, novostavby řešit v přiměřeném vztahu ke kulturním památkám a prostředí, řádně udržovat veřejné prostory a zeleň.

Území doplňující charakter zóny (C): Území vyžadující obnovu kulturních památek, udržovat objekty architektonicky a stavebně kvalitní, řešit případnou přestavbu území v prostorové a hmotové kompozici navazující na prostředí památkové zóny.

5. PROBLÉMY A POZITIVA V ÚZEMÍ

- [1] oslabené historické jádro, upřednostnění statické automobilové dopravy před veřejným prostranstvím
- [2] intenzita automobilové dopravy a hluková zátěž je v současnosti velkým problémem řešeného území a celého města
- [3] plochy průmyslu se soustřeďují kolem železnice, která tvoří bariéru ve městě. s novými technologiemi se některé průmyslové plochy stávají brownfieldy
- [4] řešené území se nachází v údolí krajinné nivy, kde díky vysoké exhalační zátěži z automobilové dopravy může docházet díky inverzi k znečištění ovzduší
- [5] neuzavřená bloková zástavba tím nevyužití možnosti zahuštění centra města
- [6] vysoká různorodost až roztržitost zástavby a struktury města, nepropustnost a nevyužitý potenciál území navazující přímo na historické jádro města
- [7] nevyužitý potenciál řeky metuje, území se nachází v nivě s hladinou podzemní vody mírně pod povrchem terénu a ochranném pásmu lázeňských zdrojů
- vyřešení tranzitní dopravy selepší vnitřního dopravního systému města.
- [8] dominanta náhodského zámku, zámecký kopec a plánovaná revitalizace
- [9] delší úsek pro pěší mezi autobusovým nádražím a zastávkou mhd

SILNÉ STRÁNKY

POLOHA MĚSTA - MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE S POLSKEM
POLOHA - NA VÝZNAMNÉ OBCHODNÍ STEZCE JIŽ OD 10. STOLETÍ
MINERÁLNÍ ZDROJE - VYUŽITÍ POTENCIÁLU LÁZEŇSTVÍ
ŽELEZNICE V CENTRU MĚSTA - PODPŮRŇENÍ VEŘEJNÉ DOPRAVY
ŘEKA METUJE - VODA VE MĚSTĚ
ZELENÉ MĚSTO - ZÁMECKÝ KOPEC - NAVAZUJÍCÍ NA HISTORICKÉ CENTRUM MĚSTA
VÝZNAMNÉ TURISTICKÉ BODY - ZÁMEK, PEVNOST DOBROŠOV, JIRÁSKOVA STEZKA
VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI MĚSTA - PŘ. JOSEF ŠKVORECKÝ

PŘÍLEŽITOSTI

OBCHVAT MĚSTA
ZAHUŠŤOVÁNÍ ZÁSTAVBY >> VYUŽITÍ PROLUK A POZEMKŮ VE MĚSTĚ
ODSUN PRŮMYSLU >> NOVÉ PLOCHY PRO BYDLENÍ V CENTRU
OMEZENÍ AUTOMOBILOVÉ DOPRAVY >> ROZVOJ CYKLOSTEZEK A VYUŽITÍ ELEKTROKOL
ROZVOJ LÁZEŇSTVÍ >> AKTIVNÍ STATUS LÁZEŇSKÉHO MĚSTA

SLABÉ STRÁNKY

TRANZITNÍ DOPRAVA
GEOMORFOLOGIE - INVERZE - ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ VE MĚSTĚ
ŽELEZNICE V CENTRU MĚSTA - BARIÉRA
OSLABENÉ JÁDRO MĚSTA
PRŮMYSLOVÉ PLOCHY VE MĚSTĚ
NÍZKÁ HLADINA PODZEMNÍ VODY >> VYSOKÁ CENA PODZEMNÍCH STAVEB
ROZRŮSTÁNÍ STAVEB DO KRAJINY
ROZTRŽITOST MĚSTSKÉ STRUKTURY
LÁZEŇSKÉ MĚSTO S NELÁZEŇSKÝM STATUSEM (JEDINÉ V ČR)

HROZBY

NEVYBUDOVÁNÍ OBCHVATU MĚSTA >> ZVYŠUJÍCÍ SE TRANZITNÍ DOPRAVA MĚSTĚM
INVERZE + VYSOKÁ TRANZITNÍ ZÁTĚŽ >> VELMI ŠPATNÁ KVALITA OVZDUŠÍ
NEVYUŽITÍ MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE
ZTRÁTA LÁZEŇSKÉHO STATUSU
NEŘEŠENÍ PROBLÉMŮ STATICKE DOPRAVY
NEHOSPODÁRNOST S VODOU >> NEDOSTATEK VODY
SLABÉ JÁDRO MĚSTA >> ODSUN OBYVATEL DO JINÉHO MĚSTA

6. KONCEPT A URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ

Jeden z nejdůležitějších aspektů návrhu je posílení jádra vytvořením městské aktivity.

Umístění „kulturního“ náměstí nejbližší centru v řešeném území vzniká nová městská aktivita –

- Vzniklé kulturní náměstíčko je obklopeno funkcemi, které ho budou posilovat – podporovat – kulturní společenský sál, Multifunkční hala s foyer, spolkový dům s coworkingovým centrem, které bude spojeno s přednáškovým prostorem a galerií pro pořádání výstav.

Samotnému náměstí pak bude dominovat kruhový amfiteátr pro pořádání venkovních přednášek, divadla malých forem a různých společenských akcí.

Prostor náměstí bude lemován peristylem a v hlavní ose - trase vedoucí směrem ze starého centra města bude procházet hlavní osa směřující do parku – aktivity klidové.

Tato osa bude ukončena uměleckým dílem – sochou – jehlou – uměleckým dílem - odkazující na bývalou textilní historii areálu řešeného území.

Park tvoří „srdce“ návrhu a je centrem pro všechny funkce – bydlení z východu, výhledy na zámek a napojení na centrum z jihozápadu a občanskou vybavenost ve formě kanceláří, fitness, restaurace a rodinné domy s ateliérem nebo jiným prostorem pro podnikání, které lemují park od cesty pod zámeckým kopcem ze západu.

RD jsou samostatně stojící a právě tato struktura dává možnost pozorovat z parku nejen zámek, ale také celý zelený východní svah pod zámekem.

Významným prvkem návrhu parku je odtrubnění mlýnského náhonu, který je sveden do parku a tvoří příjemný přírodní prvek pro rekreaci. Přes tuto vodní plochu vedou dva mostky.

Jeden větší je směřován od schodiště zpřístupňující park ze strany od zámeckého kopce a navazuje na trasu ke kiosku v parku. Schodiště, které zpřístupňuje park od západu spojuje dvě výškové úrovně – cestu pod zámeckým kopcem a park. Park má rovinatý charakter a vytváří v centrální části města zelenou plochu, kterých je ve městě nedostatek.

Páteř návrhu je za parkem ukončena aktivitou volnočasovou pro bydlení (sídliště Plhov) s multifunkčním hřištěm s umělým povrchem, fitparkem a seniorparkem. Tato část je z jihu ohraničena restaurací s venkovní zahrádkou, ze severu parkovacím domem (který v případě požadovaných navýšených kapacit může být do budoucna zvýšen až o dvě podlaží) a areálem Hronovský s lehkým průmyslem.

Největší plochu návrhu tvoří bydlení ve formě tří bloků. Ty navazují výškově na okolní stávající zástavbu. Bloky jsou orientovány do klidových zón soukromých dvorů s výhledem na zámek a centrum.

Parkování je zapuštěno pouze o půl podlaží z důvodu geologických poměrů.

Bloky bydlení zároveň odhlučňují klidovou zónu od hlavní dopravní tepny vedoucí po východní straně řešeného území.

Návrh je tvořen třemi pilíři, které vytváří popsané aktivity:

1. NÁMĚSTÍČKO

2. PARK

3. BYDLENÍ

Ad 1.

Kulturní náměstíčko s kruhovým amfiteátre je navrženo s důrazem na kvalitní materiály.

V krytých částech pod peristylem budou pochozí plochu tvořit pochozí prkna z brazilského ořechu. Tato dřevina bude použita také podél multifunkční haly od parkoviště po chodník, budou z ní obloženy stupně amfiteátru a kruhová plocha pod stromem – lípou srdčitou, která prostoru náměstí dominuje a vytvoří stín. Kruhová dřevěná plocha pod stromem může sloužit jako prostor pro posezení ke kiosku, který je řešen v rámci peristylu podél jižní strany náměstí. Celá plocha náměstí je vydlážděna hladkou velkoformátovou kamennou žulovou dlažbou. Strom, který dominuje náměstí, bude zároveň opticky zmenšovat a odcloňovat zeď obchodního domu Prior, jehož fasáda bude pojednána popnutou treláží nebo jinak řešenou zelenou stěnou.

Rovněž bude řešena i revitalizace panelového domu – budou voleny jemné pastelové tóny a nové balkony. Architekturu fasády foyer a víceúčelového haly budou tvořit neprůhledné skleněné panely – pásy zasazené do ocelových rámců. Tato skleněná fasáda bude sloužit jako zrcadlo pro zeleň ze strany parku.

Peristyl a objekt spolkového domu – bude mít bílou barvu omítky s drobnou zrnitostí.

Ad. 2.

Park je navržen s organickými pěšinami a cestami, které přirozeně navazují na průchody do parku a hlavní pěší tahy územím. Organické pojetí cest a tvarování zelených ploch vytváří při pohledech z vyšších pater bytových domů zajímavý obraz.

Povrchová úprava cest v parku bude tvořena minerálním betonem. Pouze cesty po obvodu parku budou tvořeny betonovou dlažbou – obdélníky 20 x 30 cm, bez fazet, v šedé barvě.

Odtrubnění mlýnského náhonu budou zpřístupňovat k vodní hladině posedavé schody zhotoveny ze dřeva, orientované s výhledem na zámek. Schodiště ze západní strany od zámeckého kopce bude z pohledového betonu a posedavé budou obloženy dřevěnými prkny.

Ad. 3.

Bydlení ve třech hlavních blocích navazuje na okolní zástavbu svou výškou a směrem k bloku uprostřed se výška zástavby zvyšuje. Zároveň je kladen důraz na výhledy z bytových domů do parku a na zámek. V soukromých vnitroblocích budou situovány čtvercové zahrádky pro pěstování bylin, zeleniny atd. Možností pro obyvatele bude ve dvorech i vybudování skleníků.

Směrem do vnitrobloku budou orientovány sauny, které jsou umístěny ve třech dvoupodlažních hmotách, jež uzavírají soukromé vnitrobloky od parku. Sauny budou přístupné pouze ze soukromých vnitrobloků a budou sloužit výhradně pro obyvatele bloků.

Na střeších tří bloků budou místy ustoupená podlaží, která budou mít barvu tmavší (obklad ze dřeva). Schodišťové šachty budou v úrovni nad posledním podlažím zhotoveny v ocelové konstrukci s prosklením.

Střechy budou mít vegetační vrstvu, ta bude sloužit jako terasy pro byty na střeše, eventuálně jako další zahrádky pro obyvatele domu. Hlavní barva omítky bude slonová kost (světle šedo-pískový

odstín), doplněna tmavším odstínem omítky nebo dřevěným obkladem na ustoupených podlažích na střeších a jako podlaha a výplň zábradlí balkonů k bytům.

Architekturu bloků dotvářejí také vystouplé rizality, které umožňují vstup západního a východního slunce do dětských pokojů bytů. Širší ulice jsou navrženy s důrazem na oslunění a osvětlenost bytů.

Území je dopravně děleno na dvě části, z nichž převládá přednost pěších – obytné zóny. Z hlavní ulice je přístup pouze ve formě automobilové dopravy. Separování dopravy od pěších tras má za cíl zvýšení bezpečnosti související s dopravou v území. Psychologický pocit bezpečí zvyšuje řada rodinných domů z ulice Příkopy.

ZÁVĚR

Celý návrh klade velký důraz na ekologii a ekonomii - na některých střeších jsou navrženy fotovoltaické elektrárny, důraz je kladen na hospodaření s dešťovou vodou, která bude sloužit jak pro splachování wc a pračky v bytových domech, tak bude sloužit pro zalevání zahradek uvnitř soukromých vnitrobloků bytových celků.

Závěrem bych chtěla zmínit, že město Náchod má v řešeném území velký potenciál. Mou snahou bylo ho pochopit a vytvořit území v centru, které bude mít výrazný sjednocený městotvorný charakter.

Brně dne 17. 5. 2019

Bc. Martina Pítáková

autor práce

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literatura

- GEHL, Jan. *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Boskovice: Albert, 2000. ISBN 80-85834-79-0.
- GEHL, Jan. *Města pro lidi*. Brno: Partnerství, c2012. ISBN 978-80-260-2080-6.
- SCHENK, Leonhard. *Stadt entwerfen: Grundlagen, Prinzipien, Projekte*. Basel: Birkhäuser, 2013. ISBN 3034613202.
- KOUCKÝ, Roman. *Elementární urbanismu*. Boskovice: Albert, 2000. ISBN 80-85834-79-0.
- GEHL, Jan. *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Boskovice: Albert, 2000. ISBN 80-85834-79-0.

Podklady k zadání

Výškopis města Náchod
Polohopis města Náchod

Územní plán - Územní plán města Náchod

Územně analytické podklady – výkres limitů, využití území, problémový výkres

Webové odkazy (mapové portály):

<http://www.kr-kralovehradecky.cz/gis.htm>

https://unicorn.com/cz/hsi/geographic-information-systems?gclid=Cj0KCQjwt_nmBRD0ARIsAJYs6o3Sih8JdO-Ks2Ae81XVsU1eKi8gJTqIpVugPrQXSYma7n9RLdOeAIYaAgRAEALw_wcB

https://www.tmapy.cz/gis4u?gclid=Cj0KCQjwt_nmBRD0ARIsAJYs6o28yGeLLGjdLp9qyRkqLWxpKKdo4phJW8c7YdAceRhEdaN5-tBXaFMaAkV4EALw_wcB

Historické fotografie - internetové zdroje - Náchod

Vlastní fotografie

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

a.s.	akciová společnost
č.	číslo
ČPP	čistá podlažní plocha
dB	decibel
D.V.	docházková vzdálenost
gym.	gymnázium
ha	hektar
hl.	hlavní
hod.	hodina
HPP	hrubá podlažní plocha
Km	kilometr
Km ²	kilometr čtvereční
K-M-W	Krakov – Morava – Vídeň
K+R	parkování kiss and ride
Kč	korun českých
k.ú.	katastrální území
M	měřítka
m	metr
m ²	metr čtvereční
mil	milion
min.	minimálně
max.	maximálně
MŠ	mateřská škola
MHD	městská hromadná doprava
nám.	náměstí
ozn.	označení
o.v.	občanská vybavenost
PP	podzemní podlaží
sb.	sbírky
S	sever
s.p.	státní podnik
st.	století sv. světová
SV	světlá výška
SŠ	střední škola
SPŠ	střední průmyslová škola
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
tzv.	takzvaně
RD	rodinné domy